

VYHODNOTENIE MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia

Spôsob pripomienkového konania

Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných

60 /25

Počet vyhodnotených pripomienok

60

Počet akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

46 /14

Počet čiastočne akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

10 /8

Počet neakceptovaných pripomienok, z toho zásadných

4 /3

Rozporové konanie (s kým, kedy, s akým výsledkom):

Bratislavský samosprávny kraj, 23. 8. 2018

Všetky rozpory boli odstránené.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, 12. 9. 2018

Všetky rozpory boli odstránené

Počet odstránených pripomienok: -

Počet neodstránených pripomienok: -

Sumarizácia vznesených pripomienok podľa subjektov

Č.	Subjekt	Pripomienky do termínu	Pripomienky po termíne	Nemali pripomienky	Vôbec nezaslali
1.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
2.	Bratislavský samosprávny kraj	12 (5o,7z)	0 (0o,0z)		
3.	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		

4.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	3 (2o,1z)	0 (0o,0z)		
5.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	11 (11o,0z)	0 (0o,0z)		
6.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	19 (7o,12z)	0 (0o,0z)		
7.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
8.	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
9.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
10.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
11.	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
12.	Národná banka Slovenska	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
13.	Republiková únia zamestnávateľov	3 (0o,3z)	0 (0o,0z)		
14.	Slovenská asociácia petrolejárskeho priemyslu a obchodu	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
15.	Slovenská obchodná a priemyselná komora	1 (0o,1z)	0 (0o,0z)		
16.	Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
17.	Verejnosť	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
18.	Úrad pre verejné obstarávanie	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
19.	Národný bezpečnostný úrad	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	

20.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
21.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
22.	Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
23.	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
24.	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
25.	Štatistický úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
26.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
27.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
28.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
29.	Úrad vlády Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
30.	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
31.	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
32.	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
33.	Najvyšší súd Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
34.	Národná rada Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
35.	Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
36.	Odbor aproximácie práva sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x

37.	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
38.	Združenie miest a obcí Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
39.	Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
40.	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
41.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
42.	Konferencia biskupov Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
43.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
	Spolu	60 (35o,25z)	0 (0o,0z)		

Vyhodnotenie vecných pripomienok je uvedené v tabuľkovej časti.

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná A – akceptovaná
Z – zásadná N – neakceptovaná
ČA – čiastočne akceptovaná

Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyh.	Spôsob vyhodnotenia
AZZZ SR	k predloženému návrhu nemá pripomienky	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 1. Ciele adaptačnej politiky SR do roku 2025 s výhľadom do roku 2030, strana 7 Navrhujeme v rámci bodu 3.2 v odrážke č. 3 upraviť pôvodne znenie „Pre začlenenie adaptačných opatrení do relevantných strategických dokumentov sídiel a ...“ na „Pre začlenenie adaptačných opatrení do relevantných strategických dokumentov sídiel a regiónov, a ...“. Odôvodnenie: Zapracovanie adaptačných opatrení do strategických dokumentov a územných plánov na regionálnej úrovni je rovnako dôležité ako zapracovanie do dokumentov na lokálnej úrovni. Zapracovaním do regionálnych dokumentov sa zároveň vyvíja tlak na lokálnu úroveň, keďže strategické a plánovacie dokumenty obcí (napr. územný plán) musia byť v zhode (resp. nebyť v rozpore) s regionálnou úrovňou. Samotná stratégia (strana 11, bod 4) vydvihuje práve význam regionálnej úrovne – „V rámci prípravy nadväzujúcich regionálnych štúdií a akčných plánov k národnej adaptačnej stratégii je kľúčové spracovanie analýzy klimatických a hydrologických pomerov a vhodná identifikácia prejavov a dôsledkov zmeny klímy v danom území, a na základe analýz je potrebné aplikovať účinné a cielené adaptačné opatrenia;	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 3 Súčasný stav problematiky adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, strana 22 Navrhujeme doplniť konštatovanie o existencii dvoch regionálnych adaptačných stratégií na Slovensku aj o ich bližšiu identifikáciu – pomenovať, ktoré regióny majú takúto stratégiu spracovanú. Odôvodnenie: Presné pomenovanie môže slúžiť ako príklad dobrej praxe pre zvyšné regióny a zároveň môže	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	napomôcť k sieťovaniu aktérov v danej oblasti.			
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia Navrhujeme zjednotiť formu zápisu príkladu adaptačných opatrení – vo väčšine prípadov tabuľky rôzneho formátu „Príklady adaptačných opatrení pre...“, niekedy odrážky. Odôvodnenie: V jednotlivých podkapitolách je využitý rôznorodý formát zápisu príkladu adaptačných opatrení v rámci danej oblasti. Táto nejednotnosť negatívne pôsobí na čitateľnosť a prehľad medzi navrhovanými adaptačnými opatreniami.	Z	N	Po prediskutovaní pripomienky BSK netrvá na pripomienke.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia, 5.1 Horninové prostredie a geológia, strana 29 Navrhujeme prehodnotiť zaradenie navrhovaného adaptačného opatrenia „Vykonať kvalitatívnu inventarizáciu hald a odkalísk z pohľadu prebiehajúcej zmeny klímy a určiť najrizikovejšie objekty na zabezpečenie zníženia uvoľňovania ťažkých kovov do okolia.“ do kategórie dôsledku zmeny klímy „Intenzívne zvetrávanie hornín, erózia pôdy“ a zväziť jeho zaradenie do kategórie „Roznos materiálu environmentálnej záťaže“ Odôvodnenie: Rizikové haldy a odkaliska by mali byť považované za environmentálne záťaže a teda aj uvoľňovanie ťažkých kovov z týchto objektov má tematicky bližšie ku kategórii „Roznos materiálu environmentálnej záťaže“.	O	N	Pripomienka nebola relevantná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia, 5.10 Energetika, priemysel a niektoré ďalšie oblasti podnikania, strana 73-74 Navrhujeme upraviť názvy tabuliek č. 14 a č. 15. Odôvodnenie: Tabuľka č. 14 a Tabuľka č. 15 majú rovnaký názov „Príklady adaptačných opatrení v sektore energetiky“	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia, 5.2 Adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí, strana 51	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	Navrhujeme opraviť nekorektné zápis PHSR „program hospodárskeho a sociálneho rozvoja“ za korektný „ program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja“ Odôvodnenie: V zmysle zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (aktuálne znenie)			
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia, 5.2 Adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí, strana 51-52 Navrhujeme do časti „Nástroje“ zakomponovať aj úroveň regionálne samosprávy. Súčasné znenie opisu nástrojov sa venuje výhradne lokálnej/obecnej úrovni. Odôvodnenie: Zapracovanie adaptačných opatrení do strategických dokumentov a územných plánov na regionálnej úrovni je rovnako dôležité ako zapracovanie do dokumentov na lokálnej úrovni. Zapracovaním do regionálnych dokumentov sa zároveň vyvíja tlak na lokálnu úroveň, keďže strategické a plánovacie dokumenty obcí (napr. územný plán) musia byť v zhode (resp. nebyť v rozpore) s regionálnou úrovňou. Význam regionálnej úrovne je taktiež vydvihnutý v tej istej podkapitole stratégie, v časti „Navrhované adaptačné opatrenia v kompetencii príslušných štátnych orgánov (MDV SR, MŽP SR, MPaRV SR, MZ SR, samosprávy)“ – napr. „d) Pri príprave a aktualizácii územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť zraniteľnosť sídiel z hľadiska zmeny klímy. Pri spracovaní územných plánov regiónov, obcí alebo zón na základe aktualizovaného metodického usmernenia primerane premietnuť adaptačné opatrenia, ktoré zodpovedajú stupňu územnoplánovacej dokumentácie. e) Podporovať vytváranie regionálnych a lokálnych adaptačných stratégií a akčných plánov.“	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 5 Dôsledky zmeny klímy na vybrané oblasti a navrhované adaptačné opatrenia, 5.8 Lesníctvo, strana 64-65 Navrhujeme doplniť medzi Adaptačné opatrenia v oblasti lesníctva aj opatrenie na zjednotenie metodiky vykazovania (definovania) lesných plôch. Odôvodnenie: Podľa oficiálnych údajov plocha lesa rastie, podľa satelitov je to naopak. Hlavný rozdiel pramení z odlišností metodík a samotnom chápaní lesa. Na rozdiel od oficiálnych štatistík, ktoré vychádzajú z katastrálnych	Z	N	Problematika sa netýka bezprostredne oblasti adaptácie a bude riešená v rámci iných relevantných

	zápisov, satelit považuje za les ľubovoľnú zalesnenú plochu vyššiu ako 5 metrov pokrytú aspoň na 30 % lesom. Bližšie informácie spracoval Inštitút environmentálnej politiky pod MŽP SR: http://www.minzp.sk/files/iep/2017_12_v_narodnych_parkoch_bola_strata_lesa_oproti_inym_uzemiam_dvojnásobna.pdf			dokumentov MŽP SR a MPRV SR.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 7 Prierezové aspekty, 7.2 Veda, výskum a inovácie, strana 89 Pri odolávaní sa na stratégiu RIS3 SK navrhujeme taktiež doplniť informáciu o Implementačnom pláne Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky Odôvodnenie: V júni 2017 Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie schválila Implementačný plán Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (IP RIS3). Dostupný na: https://www.vedatechnika.sk/SK/VedaATechnikaVSR/Rada%20vldy/10.%20rokovanie%20rady%2030-6-2017/IMPLEMENTACNY-PLAN_SK_final_EK.pdf	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 9 Možnosti financovania adaptačných opatrení v Slovenskej republike Navrhujeme doplniť medzi národné a nadnárodné zdroje financovania adaptačných opatrení aj regionálne a lokálne dotačné a grantové schémy. Napr. Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu rozvoja vidieka už 3 roky podporuje realizáciu adaptačných opatrení – zelenú infraštruktúru, vodozádržné opatrenia a pod., pričom význam adaptačných opatrení sa plánuje v rámci tejto dotačnej schémy pre r. 2019 ešte posilniť a pripojiť k nej aj podporu environmentálne výchovy, vzdelávania a osvetu (viac info https://brds.sk/o-brds/). Mesto Bratislava má vlastný grantový program na podporu zachytávania a využívania zrážkovej vody (https://www.enviroportal.sk/clanok/bratislava-mesto-opat-podpori-udrzatelne-hospodarenie-so-zrazkovou-vodou). Odôvodnenie: Národná stratégia by mala mať za cieľ poskytovať komplexné informácie aj pre aktérov na lokálnej úrovni, a preto by bolo	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	vhodné zapracovať aj subnárodné možnosti financovania.			
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 9 Možnosti financovania adaptačných opatrení v Slovenskej republike Navrhujeme doplniť medzi programy financujúce adaptačné opatrenia aj Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Maďarsko 2014-2020 ako aj Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Rakúsko 2014-2020. Odôvodnenie: Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Maďarsko 2014-2020 podporuje realizáciu adaptačných opatrení napr. v rámci prioritnej osi 1 (Priority axis 1: Nature & Culture) a prioritnej osi 2 (Priority axis 2: Enhancing cross-border mobility) - http://www.skhu.eu/programme/what-do-we-support Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko – Rakúsko 2014-2020 podporuje realizáciu adaptačných opatrení napr. v rámci prioritnej osi 2: Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity; a prioritnej osi 3: Podpora trvalo udržateľných riešení v doprave - https://www.sk-at.eu/sk/program-2014-2020/prioritne-osi	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
BSK	Vo vlastnom materiáli, kap. 9 Možnosti financovania adaptačných opatrení v Slovenskej republike Navrhujeme doplniť už známe informácie o finančných rámcoch pripravovaného nového programového obdobia 2021-2027. Bližšie informácie napr. https://ec.europa.eu/commission/future-europe/eu-budget-future_sk , https://ec.europa.eu/commission/news/eu-budget-2021-2027-focus-migration-and-maritime-economy-2018-jun-12_en . Odôvodnenie: Stratégia je spracovávaná s cieľmi do r. 2025 a výhľadom do 2030, preto je opodstatnené výhľadovo opísať aj možnosti financovania po r. 2020.	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
GPSR	Bez pripomienok.	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.
MFSR	Beriem na vedomie konštatovanie uvedené v doložke vybraných vplyvov, ako aj	O	A	Pripomienku

	predkladacej správe, že predmetný materiál nebude mať žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy.			berieme na vedomie.
MFSR	Rovnako beriem na vedomie, že konkrétne úlohy spojené s implementáciou aktualizovanej stratégie budú definované v národnom akčnom pláne, pričom žiadam, aby aj tento plán bol vypracovaný takým spôsobom, aby nezakladal zvýšené požiadavky na rozpočet verejnej správy.	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.
MFSR	Vzhľadom na to, že z predmetného materiálu nevyplýva pre Ministerstvo financií Slovenskej republiky žiadna úloha, zásadne žiadam vypustiť z bodu B. 4. návrhu uznesenia vlády Slovenskej republiky (spolupráca pri zabezpečení plnenia stratégie) text „podpredsedom vlády a ministrom financií“.	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Navrhujeme doplnenie opatrenia v tab. 14 na str. 74 - Manažérske a technické opatrenia Návrh nového opatrenia: Medzinárodná spolupráca a koordinácia spoločných postupov pri predchádzaní stavov núdze v odvetví energetiky.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Navrhujeme vypustenie opatrenia v tab. 14 na str. 74 - Manažérske a technické opatrenia – Umiestňovanie vedení prenosových a distribučných sústav do podzemia. Vysvetlenie: Uvedené opatrenie je extrémne finančne náročné, využíva sa len v oblastiach s vysokou hustotou zaťaženia a nejde ani o štandardnú prax, ktorú je možné sledovať v zahraničí. Umiestňovanie vedení pod povrch nemá významný vplyv na bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky elektrizačnej sústavy. Nadzemné vedenia spĺňajú všetky kvalitatívne a spoľahlivostné parametre a počíta sa s ich výstavbou aj v budúcnosti.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Navrhujeme vypustenie opatrenia v tab. 14 na str. 74 - Technologické a štrukturálne opatrenia – Navrhovanie veterných turbín na lepšie využívanie vysokých rýchlostí vetra. Vysvetlenie: Vzhľadom na nízku úroveň integrácie veterných elektrární v energetickom mixe a hlavne neexistujúcu aplikáciu výskumu do	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	praxe v podmienkach SR, považujeme uvedené opatrenie za nevýznamné.			
MHSR	K vlastnému materiálu Navrhujeme zmenu formulácie opatrenia v tab. 14 na str. 74 - Technologické a štrukturálne opatrenia – odrážka Medzištátne prepojenia elektrizačných sústav a prepojenia energetických sietí pomáhajúce získavať energiu z nepoškodených oblastí. Navrhované znenie: Budovanie nových a rekonštrukcia zastaraných vedení a zariadení elektrizačnej sústavy. Posilňovanie medzištátnych prepojení energetických sústav.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Navrhujeme zvážiť doplnenie a bližšiu špecifikáciu v tab. 14 na str. 74 - Technologické a štrukturálne opatrenia – odrážka Decentralizovaná výroba rôznych foriem energie pomáhajúca približovať výrobu k miestu spotreby. Navrhované znenie: Decentralizovaná výroba rôznych foriem energie využitím obnoviteľných zdrojov energie umožňujúca priblížiť výrobu k miestu spotreby. Vysvetlenie: Decentralizácia výroby napr. teplej úžitkovej vody v mieste jej spotreby (inštalácia KOST priamo v bytovom dome) má pozitívne vplyvy, ale výstavba individuálnych zdrojov tepla ako domových kotolní v bytových domoch, ktoré boli doteraz napojené na systém CZT môže mať negatívne dopady na kvalitu ovzdušia hlavne ak sa takýto individuálny zdroj tepla vybuduje v husto osídlených miestach, resp. na sídlisku. Uvedené predpoklady sú platné aj pre sektor elektroenergetiky. Z toho dôvodu má zmysel špecifikovať, že ide len o decentralizáciu obnoviteľných zdrojov energie.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Odporúčame do Prílohy č. 3 a bodu x. Priemysel, energetika doplniť aj ďalšie koncepčné materiály: Aktualizácia surovinovej politiky Slovenskej republiky pre oblasť nerastných surovín (uvedené sa môže vzťahovať aj k bodu i. Horninové prostredie a geológia Analýza systému podpory obnoviteľných zdrojov energie a návrh na jeho prehodnotenie Koncepcia energetickej efektívnosti a Akčný plán energetickej efektívnosti 2017 – 2019 s výhľadom do roku 2020 Návrh Národného	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	politického rámca pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami			
MHSR	K vlastnému materiálu Opatrenie uvedené v tab. 14 na str. 74 - Znižovanie energetickej spotreby - Presadzovanie nákladovo-efektívnych opatrení v oblasti energetickej efektívnosti v SR je už v súčasnosti realizované. V rokoch 2014 – 2020 je spustený operačný program Kvalita životného prostredia v gescii Ministerstva životného prostredia, ktorý má implementovať opatrenia zamerané na prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo zlepšovaním energetickej efektívnosti	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Oprava preklepu v tab. 14 na str. 74 - Manažérske a technické opatrenia - Projekty zahŕňajúce zvýšenie odolnosti energetických zdrojov pri extrémnych prejavov počasia. Navrhované znenie: Projekty zahŕňajúce zvýšenie odolnosti energetických zdrojov pri extrémnych prejavoch počasia.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Prehodnotenie formulácie textu - Riziká v hodnotovom reťazci na str. 73 - posledná veta. Podčiarknutý text je nezrozumiteľný, resp. nedáva zmysel: Plánovanie energetických kapacít by malo brať do úvahy priority stanovené platnou energetickou politikou SR, energetickú bezpečnosť, možné zmeny dopytu a dostupnosť zdrojov spôsobenú zmenou klímy na cenu energie.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Úprava preklepu - Riziká v hodnotovom reťazci na str. 73 - posledný odstavec. Pôvodný text: Zmena ročnej charakteristiky Návrh zmeny: Zmena ročnej charakteristiky	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MHSR	K vlastnému materiálu Úvodný odstavec v kapitole Energetika na str. 72. Odporúčame zosúladiť text s cieľmi uvedenými v Energetickej politike SR z roku 2014. Návrh znenia: Slovenská republika má podľa cieľov Energetickej politiky SR z roku 2014 úlohu vybudovať konkurencieschopnú nízkouhlíkovú energetiku zabezpečujúcu bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu dodávku všetkých foriem energie za prijateľné ceny s prihliadnutím na ochranu odberateľa a trvalo udržateľný rozvoj. Rovnako zásadné je	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	zabezpečiť odolnosť sústav voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. Odkaz na Energetickú politiku SR: http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-168597?prefixFile=m_			
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti lesníctva, str. 66, prvý odsek, písmeno c) na konci vypustiť slová „mimo lokalít sústavy chránených území“. Odôvodnenie: Aj v CHÚ sa nachádzajú porasty obsadené zraniteľnými drevinami vysokých vekových štádií. Paušálne vylúčenie tohto opatrenia z CHÚ (cca 60% lesov SR), bez ohľadu na dôvod a stupeň ochrany, je nie len potenciálnym ohrozením CHÚ, ktorý môže spôsobiť jeho nepriaznivý stav až zničenie, ale aj ohrozením okolitých porastov. Adaptačné opatrenie, zníženie rubných dôb, rozhodne pripúšťa aj dokument Convention on Biological Diversity, 2016: Guidance on enhancing positive and minimizing negative impacts on biodiversity of climate change adaptation activities. NEP/CBD/SBSTTA/20/INF/1. Znižovanie rubných dôb je podľa dokumentu jeden z možných nástrojov adaptácie, ktorý maximalizuje pozitívny a minimalizuje negatívny vplyv na biodiverzitu.	Z	ČA	Počas rokovania sa navrhol nový text: „Opatrenie sa uplatňuje v súlade so schválenými programami starostlivosti o lesy a programami starostlivosti o chránené územia.“ MPRV SR akceptuje návrh nového textu.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti lesníctva, str. 66, prvý odsek, písmeno f) slová „znižovať fragmentáciu a zvyšovať konektivitu“ nahradiť slovami „znižovaním fragmentácie a zvyšovaním konektivity“. Upravené znenie: Zabezpečiť ochranu pralesov a prírodných lesov v kontexte celkovej realizácie konceptu udržateľného hospodárenia v lesoch znižovaním fragmentácie a zvyšovaním konektivity krajiny prostredníctvom obnovy lesných biotopov, manažmentu chránených území a budovaním ekologických koridorov 51. Odôvodnenie: Bezzásahový manažment pralesov a prírodných lesov nie je nástrojom na prispôsobenie sa klimatickým zmenám. Naopak, bezzásahovosť znamená spoliehanie sa, že dopady klimatickej zmeny predsa len nebudú príliš významné. Pritom existuje dosť príkladov, že práve pralesy Slovenska sú klimatickou zmenou ohrozené až zničené už v súčasnosti (najmä smrekové pralesy	Z	ČA	Pôvodný text sa upravil nasledovne: „Zabezpečiť ochranu pralesov a prírodných lesov v kontexte celkovej realizácie konceptu udržateľného hospodárenia v lesoch. Znižovať fragmentáciu a

	ako Babia hora, Smrekovica, Tichá dolina a podobne, smrek hynie aj v Dobročskom pralese a ďalších). Agenda ochrany biodiverzity, ktorá nenavrhuje konkrétne opatrenia, ktoré by pralesovým rezerváciám pomohli adaptovať sa alebo ich chránili pred dopadmi klimatickej zmeny by nemala byť zaradená do tohto dokumentu. Z tohto dôvodu navrhujeme zmeniť formuláciu tak, aby bolo zrejmé, že ako adaptačné opatrenie pre pralesy a prírodné lesy je možné využiť aj opatrenia mimo týchto území, ako znižovanie fragmentácie, manažment CHÚ a budovanie koridorov.			zvyšovať konektivitu krajiny.“ Zvyšok textu sa vypustil.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti lesníctva, str. 66, prvý odsek, písmeno g) vypustiť slová „a redukovať“. Odôvodnenie: Odstraňovanie invazívnych druhov je relevantné opatrenie pre ochranu biodiverzity. Pri adaptácii na klimatické zmeny však v extrémnych situáciách môže ísť o kontraproduktívnu aktivitu. Môžu nastať situácie, že bude vhodnejšie využiť invázny druh ako žiadny. Dokonca aj dokument Convention on Biological Diversity, 2016: Guidance on enhancing positive and minimizing negative impacts on biodiversity of climate change adaptation activities. NEP/CBD/SBSTTA/20/INF/1. nevyklucuje využitie invazívnych nepôvodných druhov ako jeden z možných nástrojov adaptácie, ktorý môže maximalizovať pozitívny a minimalizovať negatívny vplyv na biodiverzitu.	Z	N	MPRV SR netrvá na pripomienke.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti lesníctva, str. 66, prvý odsek, písmeno i) za slovo „postupy“ doplniť slová „výskumu a“ a ku koncu vety za slovo výsledkov doplniť slová „výzkumu a“ Odôvodnenie: Výskum, rovnako ako monitoring usmernia využitie adaptačných opatrení a overia ich správnosť. Ide aj o zosúladenie so strategickou dokumentáciou pre lesné hospodárstvo.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Predpokladané dôsledky zmeny klímy na lesníctvo, str. 63, druhý odsek navrhujeme v prvej vete, za slová „lykožrúta smrekového“ vložiť slová „(zvýšením počtu generácií za vegetačnú dobu)“ za slová, „mnišky veľkohlavej“ vložiť slová „(skracovanie doby latencie a rozširovanie areálu výskytu), hrebenárky na	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

boroviciach a piadivky na duboch (zmena významnosti druhov spôsobujúcich defoliáciu). V tretej vete za slová „vyššieho počtu gradácií“ vložiť slová „rozšírenie hostiteľských drevín“. V piatej vete, za slová „horských oblastí“ vložiť slová (v roku 2018 už boli zaznamenané dve generácie lykožrúta smrekového v TANAPe). V šiestej vete, za slová „ovplyvniť stav“ vložiť slová „a vývoj lesov zložených z drevín ekologicky vhodných do daných pôdnoklimatických podmienok (napr. rozšírenie huby <i>Chalara fraxinea</i> na jaseňoch a očakávané rozšírenie <i>Agrilus planipennis</i> z východu Európy na jasene). Upravené znenie: Kľúčový vplyv na integritu lesov a udržateľné poskytovanie ekosystémových služieb môžu mať zmeny v populačnej dynamike viacerých škodcov napr. lykožrúta smrekového (zvýšením počtu generácií za vegetačnú dobu), mnišky veľkohlavej (skrakovanie doby latencie a rozširovanie areálu výskytu), hrebenárky na boroviciach a piadivky na duboch (zmena významnosti druhov spôsobujúcich defoliáciu) ako aj zmeny virulencie niektorých patogénov (<i>Armillaria</i>, <i>Phytophthora</i>). Dôvodom je skutočnosť, že hmyzí škodcovia reagujú na zmenené podmienky takmer bezprostredne, resp. v priebehu niekoľkých rokov môžu vytvoriť veľké populácie a rozšíriť sa mimo hraníc ich prirodzeného (dlhodobého) výskytu. V prípade väčšiny našich škodcov sa predpokladá pozitívna reakcia na zmenu klímy vo forme nárastu areálov premnoženia, vytvorenia väčšieho počtu generácií, rozšírenie hostiteľských drevín a pod. Najmä nárast teploty vzduchu môže ovplyvňovať úspešnosť uplatnenia sa populácií škodcov drevín. Konkrétne v prípade lykožrúta smrekového môže dôjsť na rozsiahlych územiach k vývoju tretej generácie škodcu a posunu dvojgeneračného režimu do horských oblastí (v roku 2018 už boli zaznamenané dve generácie lykožrúta smrekového v TANAPe). Samostatným rizikovým činiteľom je potenciálne objavenie sa nových škodcov a ochorení, čo môže zásadným spôsobom ovplyvniť stav a vývoj lesov zložených z drevín ekologicky vhodných do daných pôdnoklimatických podmienok (napr. rozšírenie huby <i>Chalara fraxinea</i> na jaseňoch a očakávané rozšírenie <i>Agrilus planipennis</i> z východu Európy na jasene)..... Odôvodnenie: Ide o rozšírenie informácií, ktoré poskytujú verejnosti lepší obraz o dôsledkoch zmeny			
--	--	--	--

	klímy na lesných porastoch.			
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Zásady a princípy proaktívnej adaptácie, str. 11, piata odrážka žiadame vypustiť slová „v prípade návrhov adaptačných opatrení“ a „a predmet ochrany“ a na konci vložiť slová „za účelom minimalizovať negatívny environmentálny a sociálny vplyv a maximalizovať pozitívny dopad ako napríklad zachytávanie uhlíka, zlepšenie životných podmienok obyvateľstva a udržiavanie biodiverzity“. Upravené znenie: Pri príprave adaptačných akčných plánov v chránených územiach (NATURA 2000 a národná sieť chránených území) treba zabezpečiť primerané posúdenie ich všeobecného dopadu na životné prostredie za účelom minimalizovať negatívny environmentálny a sociálny vplyv a maximalizovať pozitívny dopad ako napríklad zachytávanie uhlíka, zlepšenie životných podmienok obyvateľstva a udržiavanie biodiverzity; Odôvodnenie: Upravené znenie je zosúladením s dokumentom Convention on Biological Diversity, 2016: Guidance on enhancing positive and minimizing negative impacts on biodiversity of climate change adaptation activities NEP/CBD/SBSTTA/20/INF/1. Dokument globálnej dohody o biodiverzite vo vzťahu k adaptácii na klimatické zmeny navrhuje vyhodnocovanie environmentálnych dopadov projektov a politík (nie jednotlivých opatrení) za účelom minimalizácie negatívnych a maximalizácie pozitívnych vplyvov. Pri vyhodnocovaní environmentálnych dopadov adaptačných opatrení by išlo o značnú finančnú a administratívnu záťaž orgánov štátnej správy ako aj vlastníkov a obhospodarovateľov pozemkov nakoľko na Slovensku je až 60 % lesov zaradených do sústavy chránených území a rozdrobenosť vlastníckych vzťahov k pôde je značná.	Z	ČA	MŽP SR predstavilo návrh nového textu: „Pri príprave adaptačných akčných plánov v územiach NATURA 2000 zohľadniť požiadavky vyplývajúce zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.“ MPRV SR akceptovalo návrh textu.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti geológie, str. 28, tab. 1. Navrhované adaptačné opatrenia, prvý odsek, bod c) slová „Upraviť infraštruktúru lesa“ nahradiť slovami „Upraviť infraštruktúru v lese“ Odôvodnenie: Pojem infraštruktúra lesa nie je zaužívaný. Navrhujeme technickú úpravu textu, z ktorej bude verejnosti zrejmé, že	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	v prevažnej miere ide o úpravu/opravu lesnej dopravnej siete.			
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti lesníctva, str. 65, druhý odsek, vypustiť poslednú vetu „Taktiež toto opatrenie je možné uplatňovať iba mimo lokalít sústavy chránených území.“ Odôvodnenie: Aj v CHÚ sa nachádzajú porasty obsadené zraniteľnými drevinami vysokých vekových štádií. Paušálne vylúčenie tohto opatrenia z CHÚ (cca 60% lesov SR), bez ohľadu na dôvod a stupeň ochrany, je nie len potenciálnym ohrozením CHÚ, ktorý môže spôsobiť jeho nepriaznivý stav až zničenie, ale aj ohrozením okolitých porastov. Adaptačné opatrenie, zníženie rubných dôb, rozhodne pripúšťa aj dokument Convention on Biological Diversity, 2016: Guidance on enhancing positive and minimizing negative impacts on biodiversity of climate change adaptation activities. NEP/CBD/SBSTTA/20/INF/1. Znižovanie rubných dôb je podľa dokumentu jeden z možných nástrojov adaptácie, ktorý maximalizuje pozitívny a minimalizuje negatívny vplyv na biodiverzitu.	Z	ČA	Počas rokovania sa navrhol nový text: „Opatrenie sa uplatňuje v súlade so schválenými programami starostlivosti o lesy a programami starostlivosti o chránené územia.“ MPRV SR akceptuje návrh nového textu.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti lesníctva, str. 65, tretí odsek, prvá veta, za slovo „kontinuálnemu“ vložiť slová „výskumu a“ a posledná veta za slovo „metódami“ vložiť slová „výskumu a“. V štvrtom odseku, bod 4. za slovo „systémov“ doplniť „výskumu a“, za slovo „monitoringu“ vložiť slová „nepôvodných a“ a na konci vety doplniť slová „a využitie moderných komunikačných prostriedkov pre prepojenie pracovísk pre včasné zdieľanie zistených informácií o výskyte a šírení biotických škodlivých činiteľov lesných drevín“. Odôvodnenie: Výskum, rovnako ako monitoring usmernia využitie adaptačných opatrení a overia ich správnosť. Navrhovaná úprava je aj zosúladením so strategickou dokumentáciou pre lesné hospodárstvo.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 36, tretí ods., deviata odrážka slová „ochrana a revitalizácia prírodných lesov, udržateľné hospodárenie v lesoch“ nahradiť slovami „podpora opatrení na ochranu	Z	A	Text bol preformulovaný nasledovne:

	prírodných lesov v rámci udržateľného hospodárenia v lesoch“. Odôvodnenie: Ochrana prírodných lesov je súčasťou udržateľného hospodárenia v lesoch, nejde o dve rozdielne kategórie. Ochranu prírodných lesov je možné dosiahnuť len na základe účinných opatrení. Opatrenia sú však nad rámec bežného hospodárenia v lese, preto je potrebné zabezpečiť ich podporu. Revitalizácia prírodných lesov je ako adaptačné opatrenie sporná, nakoľko ide o snahu obnoviť pôvodné lesy na lokalitách so zmenenými stanovištnými podmienkami, ktoré niektorým pôvodným druhom už nebudú vyhovovať.			„podpora opatrení na ochranu a revitalizáciu prírodných lesov v kontexte celkovej realizácie konceptu udržateľného hospodárenia v lesoch“.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 36, tretí ods., prvá odrážka, vypustiť slovo „stability“, druhá odrážka, slová „systém ekologickej stability“ nahradiť slovami „systém ekologických sietí“, tretia odrážka, vypustiť slová „ekologickej stability“, desiatu odrážku, vypustiť výraz „zamedzenie ich prieniku cez koridory a zabránenie ich šíreniu, zabezpečenie systémovo riešeného včasného a účinného odstraňovania inváznych druhov a likvidácie ich ohnísk“ Odôvodnenie: Pri adaptácii nie je účelom zachovať ekologickú stabilitu súčasných biotopov, ale pripraviť ich na proces zmien vyvolaných zmenou klímy, kde účinným nástrojom je ich vzájomné prepojenie. Je sporné uvádzať zamedzenie prieniku inváznych druhov a zabránenie ich šírenia do stratégie pre adaptáciu. Niektoré druhy, ktoré sú v súčasnosti považované za invázne, budú reagovať práve na zmenu klímy a obsadzovať priestor nevhodný pre domáce druhy.	O	ČA	MPRV SR akceptovalo pôvodný návrh textu k „ÚSES“ a po vzájomnej dohode netrvá na pripomienke. MPRV SR ďalej akceptovalo návrh textu k inváznym druhom po doplnení odkazu na príslušnú európsku legislatívu. Do textu k inváznym druhom bol doplnený „ako vyplýva z nariadenia

				Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov“.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 36, druhý ods. žiadame slová prvej vety „Prírodné ekosystémy patria medzi najľahšie dostupné a nákladovo efektívne nástroje na prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy.“ Nahraď slová „Nástroje na adaptáciu prírodných ekosystémov by mali patriť medzi dostupné a nákladovo efektívne.“. Slová štvrtej vety „udržiavaním, zvýšením výmery alebo obnovou prírody blízkyh lesov“ nahraď slová „vrátane pestovania prírody blízkyh lesov“ a slová „ochranou a zveľadovaním siete chránených území“ nahraď slová „ochranou prírody na základe jednoznačne deklarovaných opatrení podľa dokumentácie ochrany prírody“. Upravené znenie: Nástroje na adaptáciu prírodných ekosystémov by mali patriť medzi dostupné a nákladovo efektívne. Adaptácia založená na ekosystémoch a ich službách (ecosystem based adaptation) môže do značnej miery zvýšiť odolnosť ekosystémov a rastlinných a živočíšnych druhov voči dôsledkom zmeny klímy a prispieť k zlepšeniu zdravia ekosystémov a ich služieb. Nezanedbateľný je jej pozitívny vplyv na niekoľko oblastí a sektorov, ktoré sa potrebujú adaptovať na zmenené klimatické podmienky, ako napr. lesníctvo, poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo a ďalšie. Zabezpečením udržateľného obhospodarovania lesov vrátane pestovania prírody blízkyh lesov, udržateľnej starostlivosti o trvalé trávne	Z	ČA	MŽP SR odporúčalo odstrániť pôvodný návrh („Prírodné ekosystémy patria medzi najľahšie dostupné a nákladovo efektívne nástroje na prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy.“), neakceptovalo návrh MPRV SR („Nástroje na adaptáciu prírodných ekosystémov by

	porasty, využitím stabilizujúcich krajinných štruktúr, ochranou prírody na základe jednoznačne deklarovaných opatrení podľa dokumentácie ochrany prírody, ochranou zelenej infraštruktúry, a implementáciou vodozádržných opatrení s účelom zmierňovať rozsiahle povodne a vplyvy sucha sa zvýši adaptačná schopnosť celej ľudskej spoločnosti. Odôvodnenie: Prírodné ekosystémy patria medzi tie, ktoré sú zmenou klímy najohrozenejšie. Z tohto dôvodu sú cieľom adaptácie a nie adaptačným nástrojom. Ak autor za “prírodné ekosystémy” považuje prírodné celky do ktorých človek takmer nezasahuje, nemožno súhlasiť, že ide o najľahší a nákladovo efektívny nástroj adaptácie. Dôkazom sú najviac chránené územia niektorých prírodných rezervácií, ktoré sú dôsledkom pôsobenia klimatických zmien už v súčasnosti zničené. Pestovanie prírode blízkych lesov je súčasťou udržateľného hospodárenia v lesoch, nejde o dve rozdielne kategórie. Chránené územia je možné ochraňovať len na základe relevantnej dokumentácie, čo zatiaľ nie je v mnohých prípadoch splnené. Navyiac nie je zrejmé, čo sa pod pojmom “zvelaďovanie siete chránených území” rozumie.		mali patriť medzi dostupné a nákladovo efektívne.”) a zároveň navrhlo predmetný text vypustiť. MPRV SR akceptovalo vypustenie textu. MŽP SR akceptovalo návrh MPRV SR („vrátane pestovania prírodných lesov“ a „ochranou prírody na základe jednoznačne deklarovaných opatrení podľa dokumentácie ochrany prírody“). Posledná časť bola preformulovaná na „ochranou prírody na základe deklarovaných opatrení podľa dokumentácie
--	--	--	---

				ochrany prírody“.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 37, druhý ods., druhá veta vypustiť slová „tvoria kompaktné celky prirodzených alebo málo zmenených biotopov“ a vypustiť výraz „nedotknutých štruktúr“. Štvrtá veta, vložiť slová, „v určitom rozsahu“ pred slová „zmierňujú teplotu prostredia“. Upravené znenie: V kontexte adaptácie majú dôležitú úlohu medzinárodné a národné siete chránených území. Chránené územia, poskytujú miesta pre posun areálov druhov a ekosystémov, zvyšujú odolnosť ekosystémov a schopnosť obnovy zabezpečovaním prírodných štruktúr a procesov, zabezpečujú ochranu proti dôsledkom zmeny klímy ako je zvyšovanie teploty vzduchu či extrémne prejavy počasia, udržiavajú vodné zdroje a zvyšujú zabezpečenie vody pri meniacich sa hydrologických podmienkach. Osobitné postavenie majú lesné ekosystémy s vysokou diverzitou druhov drevín v rôznej vekovej štruktúre, prírodné úseky vodných tokov a mokrade. Lesné ekosystémy okrem iného v určitom rozsahu zmierňujú teplotu prostredia, spevňujú pôdu, zadržiavajú vodu a postupne ju uvoľňujú.... Odôvodnenie: Vzťahovať prirodzenosť a malú úroveň zmeny biotopov na všetky chránené územia, predovšetkým na všetky územia národnej sústavy nezodpovedá skutočnému stavu na Slovensku. V dokumente sa v ďalších častiach hovorí o „nepôvodnosti smrekových lesov“. Práve lesné pozemky porastené „nepôvodnými smrekmi“ tvoria podstatnú časť niektorých národných parkov Slovenska. Hovoriť o nedotknutých štruktúrach v chránených územiach je zavádzajúce, nakoľko takéto štruktúry sa vyskytujú iba v pralesoch, ktoré tvoria veľmi malú časť chránených území Slovenska. Navyše chránené územia národnej sústavy boli vyhlasované podľa kritérií stanovených právnou úpravou v Slovenskej republike (zákon 1/1955, 543/2002..), ktorá nie je v súlade s medzinárodnými kritériami IUCN pre vyhlasovanie chránených území vrátane pralesov. Taktiež je potrebné uviesť, že kapacita lesných ekosystémov zmierňovať teplotu prostredia, spevňovať pôdu, zadržiavať vodu a postupne ju uvoľňovať je limitovaná.	Z	ČA	Po vzájomnej dohode bola zmenená formulácia textu. Vypustili sa nasledujúce časti: „tvoria kompaktné celky prirodzených a málo zmenených biotopov“, „nedotknutých štruktúr“. Vložila sa formulácia: „zabezpečovaním prírodných štruktúr a procesov“. Formulácia „zmierňujú teplotu prostredia“ bola akceptovaná.

MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Charakteristika adaptácie v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 37, tretí ods., prvá odrážka slová „preskúmanie stavu, posilnenie, resp. doplnenie sústavy chránených území“ nahradiť slovami „prehodnotenie sústavy chránených území....a jej nové nastavenie“. Vypustiť slová za druhou odrážkou „sprísnenie ochrany jadrových zón chránených území“. Pri tretej odrážke za slovo biotopov doplniť slová „prehodnotených jadrových zón“ a za slovom zabránenie vypustiť slová „úbytku biotopov“. Upravené znenie: ♣ prehodnotenie sústavy chránených území podľa požiadaviek EÚ a v zmysle medzinárodných štandardov a jej nové nastavenie, ♣ umožnenie prírodného vývoja biotopov prehodnotených jadrových zón a zabránenie fragmentácii biotopov, Odôvodnenie: Nastavený systém sústavy chránených území na Slovensku má nedostatky spojené s absenciou vyhodnotenia sociálnych a ekonomických dopadov a súhlasu relevantných dotknutých subjektov. Posilňovať a rozširovať nedostatky systému by k adaptácii neviedlo, preto je potrebné prehodnotenie systému, vrátane jadrových zón, a nastavenie relevantných pravidiel akceptujúcich tak medzinárodné dohovory a normy Európskej únie, ktorých cieľom pre udržateľnosť je vyváženosť ekologických, sociálnych a ekonomických vplyvov a kľúčovým pravidlom dodržiavanie vlastníckych a užívacích práv. Navyše chránené územia národnej sústavy boli vyhlasované podľa kritérií stanovených právnou úpravou v Slovenskej republike (zákon 1/1955, 543/2002..), ktorá nie je v súlade s medzinárodnými kritériami (napr. IUCN) pre vyhlasovanie chránených území vrátane pralesov. Nakoľko v dôsledku klimatických zmien dôjde k presunu a až vyhynutiu niektorých druhov (čo sa konštatuje aj vo vlastnom materiáli) úbytku biotopov nie je možné zabrániť.	Z	ČA	Text sa upravil nasledovne: „preskúmanie stavu a prehodnotenie sústavy chránených území podľa požiadaviek EÚ a v zmysle medzinárodných štandardov a prípadne nové nastavenie sústavy“, „umožnenie prírodného vývoja biotopov a zabránenie ich fragmentácii“. „Sprísnenie ochrany jadrových zón chránených území“ bolo vypustené. Na str. 38 v druhom odseku a prvej odrážke sa upravil text na „prehodnotenie ochrany jadrových zón chránených
--------	--	---	----	---

				území“.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Predpokladané dôsledky zmeny klímy na lesníctvo, str. 64, druhý odsek, v prvej vete na konci vložiť slová „...pôjde o dopady na plnenie všetkých ekosystémových služieb lesa., a druhej vete na začiatku vložiť slová „Pri plnení ekonomickej funkcie lesa...“ Odôvodnenie: Zdôrazniť, že produkcia drevnej hmoty patrí len medzi jednu z ekosystémových služieb/funkcií lesa, ktorá bude zmenou klímy ovplyvnená.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Slovník, za definíciu Adaptácie doplniť definíciu „Agrolesnícke systémy, systémy hospodárenia na pôde pri ktorých sa na tej istej ploche zámerne a cielene kombinuje poľnohospodárska produkcia (rastlinná a/alebo živočíšna) s pestovaním drevín (lesných a/alebo ovocných a/alebo krovín)“ Odôvodnenie: Agrolesnícke systémy sa uvádzajú ako jeden z nástrojov adaptácie. Ide o pojem, ktorý nie je na Slovensku bežne zavedený, preto je žiaduce uviesť jeho definíciu.	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 38, tabuľka 3, prvý ods., časť Navrhované adaptačné opatrenie, slová „Ochrana a podpora prirodzenej obnovy prírodných lesov. Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov.“ nahradiť slovami „Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov vrátane ochrany a podpory prirodzenej obnovy prírodných lesov“. Odôvodnenie: Ochrana a podpora prirodzenej obnovy lesa je súčasťou trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch.	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPRVSR	Vo vlastnom materiáli, časť Adaptačné opatrenia v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 39, tabuľka 3, prvý odsek, časť Navrhované adaptačné opatrenie, vypustiť slová „Nepotrebné a nevyužívané lesné cesty navrátiť do pôvodného stavu, na zabránenie pôdnej erózie“. Odôvodnenie: Opatrenie je nerealizovateľné minimálne kvôli skutočnosti, že v súčasnosti nepoužívaná lesná cesta môže byť využitá v budúcnosti (aj v	Z	ČA	MŽP SR navrhlo novú formuláciu opatrenia: „Zabezpečiť opravu a údržbu

	priebehu nasledujúcich 10 rokov) ako aj kvôli rozdrobeniu vlastníckych vzťahov k pozemkom pod lesnými cestami.			odvodňovacích objektov lesných ciest tak, aby sa zabránilo pôdnej erózii.“ Nová formulácia bola akceptovaná MPRV SR.
MPRVSR	Vo vlastnom materiály, časť Adaptačné opatrenia v oblasti prírodného prostredia a biodiverzity, str. 39, tabuľka 3, tretí odsek, vypustiť alebo preformulovať slová „Zabezpečenie dynamických prírodných procesov“ a „Chránené územia“ Odôvodnenie: Nie je zrejmé o aké dynamické prírodné procesy ide, v ktorých chránených územiach sa majú uplatňovať a do akej miery povedú k zachovaniu priaznivého stavu biotopov v meniacich sa klimatických podmienkach.	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MPSVRS R	K doložke vybraných vplyvov: V doložke vybraných vplyvov je potrebné uviesť požadované informácie v zmysle minimálnych požiadaviek na obsah doložky, v časti II. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov: - v bode 5 „Alternatívne riešenia“ žiadame uviesť prečo sa nenavrhujú alternatívne riešenia (odôvodniť napr. povahou materiálu) a - v bode 12 „Zdroje“ žiadame uviesť čo je zdrojom, resp. dôvodom vzniku návrhu (napr. povinnosť vyplývajúca z uznesenia vlády SR č. xy predložiť v termíne aktualizáciu stratégie alebo pravidelné predkladanie materiálu vláde na základe uznesenia vlády č. xy a pod.). V predložennom návrhu tieto informácie úplne absentujú.	O	ČA	Doložka vybraných vplyvov bola doplnená.
MSSR	Bez pripomienok.	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.

MŠVVaŠ SR	Pripomienky MŠVVaŠ SR k materiálu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia“ v rámci MPK: • vlastny_material_NAS, 7.2. Veda, výskum a inovácie, str. 89, v 5 odseku navrhujeme doplniť: „Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR ako riadiaceho orgánu boli v rámci operačného programu „Výskum a vývoj“ v programovom období 2007 – 2013 podporené viaceré projekty zamerané na aktivity, ktoré svojim prejavom prispievajú k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy; • vlastny_material_NAS, 7.2. Veda, výskum a inovácie, str. 90, v 4 odseku je uvedené ...V tabuľke 17 s názvom „Prehľad výskumných projektov zameraných na adaptáciu na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy z OP VaV za Výskumnú agentúru,“ je uvedený prehľad... navrhujeme v názve čiarku uviesť za apostrof a v zmysle tohto textu upraviť dole názov tabuľky „Tab. 17. Prehľad výskumných projektov zameraných na adaptáciu zmeny klímy z Operačného programu veda a výskum za Výskumnú agentúru“, keďže nejde o totožný názov a je nesprávne uvedený operačný program (OP VaV - operačný program Výskum a vývoj); • vlastny_material_NAS, 7.2. Veda, výskum a inovácie, str. 90, Tab. 17 – navrhujeme upraviť názov projektu - Téma: Poľnohospodárstvo, Prijímateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Názov projektu: Excelentné centrum ochrany a využívania agrobiodiverzity. • vlastny_material_NAS, 7.2. Veda, výskum a inovácie, str. 91, Tab. 17 – navrhujeme menšiu korektúru, odstrániť nadbytočnú bodku pri projekte - Téma: Lesníctvo, Prijímateľ: Národné lesnícke centrum, Názov projektu: Lesnícky geografický informačný systém..	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.
MZSR	vlastný materiál str. 54.: Tab.7 Dôsledky na zdravie predpokladané na základe modelovania zmeny klímy na Slovensku do roku 2100, v stĺpci Prejav zmeny klímy, v bunke: Zvýšenie UV žiarenia a zvýšenie koncentrácie jemných prachových častíc, zvýšenie koncentrácie prízemného ozónu, žiadame opraviť v texte Zvýšenie rizika rakoviny, úmrtí na respiračné ochorenia, formuláciu „zvýšenie rizika rakoviny“ na	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	„zvýšenie rizika rakoviny kože“. Zvyšok textu ostáva v pôvodnom znení. Odôvodnenie: precizovanie textu			
MZVaEZ SR	Za MZVaEZ SR bez pripomienok.	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.
NBS	Bez pripomienok.	O	A	Pripomienku berieme na vedomie.
RÚZSR	1. Zásadná pripomienka Na str. 68, v kapitole Adaptačné opatrenia v oblasti dopravy žiadame doplniť za slová „motorové vozidlá na vodíkový pohon“ slová „vyššie využívanie biopalív“. Odôvodnenie: Používanie biopalív je ďalším opatrením, ktoré napomôže dosiahnutiu cieľov v oblasti zmeny klímy.	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
RÚZSR	2. Zásadná pripomienka Na str. 74 v Tab. 14. Príklady adaptačných opatrení v sektore energetiky žiadame v riadku Technologické a štrukturálne opatrenia doplniť za opatrenia: Vzduchom chladené systémy znižujúce straty odparovaním a nepoužívajúce vodu v procese (ale vyžadujúce dodatočnú energiu) pokiaľ sú vhodné na dodatočné vybavenie existujúcich zariadení. Nové opatrenie, ktoré znie: Výrazné zníženie závislosti na prevažujúcom zdroji energie (ropa) v prípade výroby pohonných látok a prechod na výraznejšie zastúpenie viacerých zdrojov (biopalivá, elektrina, vodík), čím sa dosiahne lepšia adaptabilita na možné narušenie dodávateľských systémov. Odôvodnenie: získavanie energie z viacerých zdrojov a zníženie výraznej závislosti na jednom zdroji prispeje k systému, ktorý je menej zraniteľný a tým odolnejší aj v prípade zmenených klimatických podmienok	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.
RÚZSR	3. Zásadná pripomienka Žiadame text na strane 68 v časti „Adaptačné opatrenia v oblasti dopravy“, ktorý znie: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli	Z	A	Pripomienka bola

	podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“ zmeniť nasledovne: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG), motorové vozidlá na skvapalnený plyný uhl'ovodík (LPG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“ Odôvodnenie: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá podporuje rozvoj trhu pokiaľ ide o alternatívne palivá (ďalej len smernica 2014/94/EÚ) patrí medzi alternatívne palivá okrem elektriny, CNG, LNG, vodíka a biopalív aj LPG. Zároveň LPG patrí v súčasnosti k najrozšírenejšiemu a najdostupnejšiemu alternatívne palivu, a to aj s ohľadom na existujúcu infraštruktúru, preto nie je legitímne obmedziť členské štáty v používaní tejto alternatívy. Súčasne sme toho názoru, že opatrenia podporujúce nízkoemisnú mobilitu by nemali byť postavené na preferencii len určitého typu alternatívneho paliva ale mali by zohľadňovať princíp neutrality a rovnosti možností ako i ďalšie skutočnosti, a to najmä: (1) pokrok vo vývoji spaľovacích motorov – zvyšovanie ich efektivity, pričom i v súčasnosti, podľa vyjadrení výrobcov automobilov, stále existuje priestor na ďalší rozvoj spaľovacích motorov tak, aby boli splnené všetky požiadavky na znižovanie emisií CO2 pri automobiloch, (2) pokrok vo vývoji a výrobe motorových palív - výrobcovia palív sú už v súčasnosti povinní vyrábať palivá s obsahom trvalo udržateľného obnoviteľného paliva (biopaliva), čo vedie k znižovaniu emisií v doprave. Rovnako aj v oblasti výroby palív existuje priestor na nové technológie ich výroby vedúce k zlepšeniu kvality palív, a			akceptovaná.
--	--	--	--	--------------

	to aj z pohľadu zlepšenia kvality životného prostredia ako i na alternatívne typy palív. V tejto súvislosti je preto potrebné naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj existujúceho alternatívneho paliva, ktorým je LPG, ktorého emisie CO ₂ sú na úrovni 73,6 gCO ₂ /MJ, čo je blízka hodnota s palivom CNG, ktoré je na úrovni 69,3 gCO ₂ /MJ.			
SAPPO	Vzhľadom na to, že v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá podporuje rozvoj trhu pokiaľ ide o alternatívne palivá (ďalej len smernica 2014/94/EÚ) patrí medzi alternatívne palivá okrem elektriny, CNG, LNG, vodíka a biopalív aj LPG, žiadame text na strane 68 v časti „Adaptačné opatrenia v oblasti dopravy“, ktorý znie: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“ zmeniť nasledovne: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG), motorové vozidlá na skvapalnený plynný uhl'ovodík (LPG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na znenie smernice 2014/94/EÚ a na skutočnosť, že LPG patrí v súčasnosti k najrozšírenejšiemu a najdostupnejšiemu alternatívne palivu, a to aj s ohľadom na existujúcu infraštruktúru, nie je legitímne obmedziť členské štáty v používaní tejto alternatívy. Súčasne sme toho názoru, že opatrenia podporujúce nízkoemisnú mobilitu by nemali byť postavené na preferencii len určitého typu alternatívneho paliva ale mali	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	by zohľadňovať princíp neutrality a rovnosti možností ako i ďalšie skutočnosti, a to najmä: - pokrok vo vývoji spaľovacích motorov – zvyšovanie ich efektivity, pričom i v súčasnosti, podľa vyjadrení výrobcov automobilov, stále existuje priestor na ďalší rozvoj spaľovacích motorov tak, aby boli splnené všetky požiadavky na znižovanie emisií CO₂ pri automobiloch, - pokrok vo vývoji a výrobe motorových palív - výrobcovia palív sú už v súčasnosti povinní vyrábať palivá s obsahom trvalo udržateľného obnoviteľného paliva (biopaliva), čo vedie k znižovaniu emisií v doprave. Rovnako aj v oblasti výroby palív existuje priestor na nové technológie ich výroby vedúce k zlepšeniu kvality palív, a to aj z pohľadu zlepšenia kvality životného prostredia ako i na alternatívne typy palív. V tejto súvislosti je preto potrebné naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj existujúceho alternatívneho paliva, ktorým je LPG, ktorého emisie CO₂ sú na úrovni 73,6 gCO₂/MJ, čo je porovnateľné s hodnotu pre palivo CNG, kde hodnota je na úrovni je 69,3 gCO₂/MJ.			
SOPK	Vzhľadom na to, že v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá podporuje rozvoj trhu pokiaľ ide o alternatívne palivá (ďalej len smernica 2014/94/EÚ) patrí medzi alternatívne palivá okrem elektriny, CNG, LNG, vodíka a biopalív aj LPG, žiadame text na strane 68 v časti „Adaptačné opatrenia v oblasti dopravy“, ktorý znie: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“ zmeniť nasledovne: „Transformáciu na ekologicky priaznivejší systém dopravy urýchli podpora využívania vozidiel na alternatívny pohon (hybridné motorové vozidlá, hybridné elektrické vozidlá, elektromobily, motorové vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG), motorové	Z	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	vozidlá na skvapalnený zemný plyn (LNG), motorové vozidlá na skvapalnený plyný uhl'ovodík (LPG) a motorové vozidlá na vodíkový pohon), podpora výstavby infraštruktúry alternatívnych palív, zavádzanie nízko emisných zón a ďalšie podporné opatrenia pre takéto vozidlá v rámci parkovacej politiky.“. Odôvodnenie: Vzhľadom na znenie smernice 2014/94/EÚ a na skutočnosť, že LPG patrí v súčasnosti k najrozšírenejšiemu a najdostupnejšiemu alternatívnemu palivu, a to aj s ohľadom na existujúcu infraštruktúru, nie je legitímne obmedziť členské štáty v používaní tejto alternatívy. Súčasne sme toho názoru, že opatrenia podporujúce nízkoemisnú mobilitu by nemali byť postavené na preferencii len určitého typu alternatívneho paliva ale mali by zohľadňovať princíp neutrality a rovnosti možností ako i ďalšie skutočnosti, a to najmä: - pokrok vo vývoji spaľovacích motorov – zvyšovanie ich efektivity, pričom i v súčasnosti, podľa vyjadrení výrobcov automobilov, stále existuje priestor na ďalší rozvoj spaľovacích motorov tak, aby boli splnené všetky požiadavky na znižovanie emisií CO₂ pri automobiloch, - pokrok vo vývoji a výrobe motorových palív - výrobcovia palív sú už v súčasnosti povinní vyrábať palivá s obsahom trvalo udržateľného obnoviteľného paliva (biopaliva), čo vedie k znižovaniu emisií v doprave. Rovnako aj v oblasti výroby palív existuje priestor na nové technológie ich výroby vedúce k zlepšeniu kvality palív, a to aj z pohľadu zlepšenia kvality životného prostredia ako i na alternatívne typy palív. V tejto súvislosti je preto potrebné naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj existujúceho alternatívneho paliva, ktorým je LPG, ktorého emisie CO₂ sú na úrovni 73,6 gCO₂/MJ, čo je porovnateľné s hodnotu pre palivo CNG, kde hodnota je na úrovni je 69,3 gCO₂/MJ.			
ÚPPVII	Vo vlastnom materiáli, bod 3. Súčasný stav problematiky adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, časti Národná úroveň navrhujeme doplniť nasledovný text : „V súvislosti s národnou úrovňou súčasného stavu problematiky adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy dávame do pozornosti uznesenie vlády SR č. 273/2018, ktorým vláda SR schválila 6 priorít udržateľného rozvoj Slovenskej republiky. Do pozornosti	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.

	dávame predovšetkým prioritu „Smerovania k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“ a prioritu „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“.“, nakoľko Slovensko sa ako členský štát OSN prihlásilo k plneniu 17 cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030. Vzhľadom na komplexnosť tejto agendy si jej implementácia vyžaduje inovatívne prístupy a koordinovaný postup zo strany ústredných orgánov štátnej správy, samospráv a obcí, ako aj ďalších zainteresovaných aktérov. Pre zabezpečenie takéhoto integrovaného prístupu je nevyhnutné, aby sa Agenda 2030 stala súčasťou všetkých verejných politík, vrátane tých vo vzťahu k medzinárodnému prostrediu.			
Verejnost'	K vlastnému materiálu Úvodný odstavec v kapitole Energetika na str. 72. Odporúčame zosúladiť text s cieľmi uvedenými v Energetickej politike SR z roku 2014. Návrh znenia: Slovenská republika má podľa cieľov Energetickej politiky SR z roku 2014 úlohu vybudovať konkurencieschopnú nízkouhlíkovú energetiku zabezpečujúcu bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu dodávku všetkých foriem energie za prijateľné ceny s prihliadnutím na ochranu odberateľa a trvalo udržateľný rozvoj. Rovnako zásadné je zabezpečiť odolnosť sústav voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. Odkaz na Energetickú politiku SR: http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-168597?prefixFile=m_	O	A	Pripomienka bola akceptovaná.